

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott 3008/2015. számú útmutató a szabad forgalomba bocsátás vámeljáráskor a 2007. évi CXXVII. törvény 95. és 96. §-aiban szabályozott adómentesség alkalmazásáról

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: áfa törvény) 95. és 96. §-aiban állapítja meg a termékimport során alkalmazandó, Közösségen belüli értékesítéshez kapcsolódó adó alóli mentességek szabályait. Az áfa törvény 95. és 96. §-aiban szabályozott adómentesség egységes értelmezése és végrehajtása érdekében az alábbi útmutatót adom ki.

I. Fejezet

Az adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljáráás

1. Az adómentes termékimport alkalmazásának feltételei

1. Az áfa törvény 95. és 96. §-ai szerinti adómentes termékimport olyan Közösségen belüli termékértékesítéshez kapcsolódik, amelynek eredményeként az importált termék az importot követően másik tagállamba átkerül, így a termék után az általános forgalmi adó (továbbiakban: áfa) a termék rendeltetése szerinti másik tagállamban kerül megfizetésre. Az ilyen esetekben végzett szabad forgalomba bocsátás vámeljáráás lefolytatására és a vám érvényesítésére Magyarországon kerül sor, de az áfa megfizetése az alkalmazott adómentes termékimport következményeként a Közösség más tagállamában történik.

2. Az áfa törvény értelmében mentes az áfa alól a termék importja a következő feltételek együttes teljesülése esetében:

- a) az importáló a terméket az áfa törvény 89. §-a szerint a Közösségen belül adómentesen értékesíti;
- b) az a) pont szerint értékesített termék küldeményenkénti feladása belföldön vagy elfuvarozása belföldről legkésőbb a termék vámjogi szabad forgalomba bocsátásáról szóló határozat közlésétől számított 30. napig¹ igazoltan megtörténik;
- c) az importáló a termékre a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (továbbiakban: vámtörvény) rendelkezéseinek megfelelően adóbiztosítékot nyújt;
- d) a terméket belföldön rendeltetésszerűen nem használják, egyéb módon nem hasznosítják;
- e) a vámhatóság felhívására a terméket bemutatják.

2. Az áfa törvény 89. §-a szerint a Közösségen belüli adómentes értékesítés

3. Az áfa törvény 95. §-ának (2) bekezdése szerinti adómentes termékimport lebonyolításához a termék vámjogi szabad forgalomba bocsátására irányuló vámáru-nyilatkozat megtétele során az importálónak meg kell adnia közösségi adószámát, valamint megfelelő okirat (így különösen: szerződés, egyéb kereskedelmi okmány) bemutatásával valószínűsítene kell az áfa törvény 89. §-a szerinti adómentes termékértékesítés teljesülését úgy, hogy abból kitűnjön a Közösség valamely más tagállamában adófizetésre kötelezettként nyilvántartásba vett beszerző neve, címe és az

¹ A 30 napos határidő az importáló indokolt kérelmére egyszer, további 30 nappal meghosszabbítható.

az adószáma, amely alatt e beszerzése után adót kell fizetnie a rendeltetési tagállam joga szerint.

4. Az adómentes termékimport megvalósulását valószínűsítő okirat elsősorban az importált termék értékesítésére vonatkozó szerződés². De elfogadható minden egyéb olyan kereskedelmi okmány, ami a vámhatóságot meggyőzi arról, hogy valós, az adómentességet megalapozó értékesítésről van szó. Ilyen okmány pl. a másik tagállamban lévő vevő felé kibocsátott számla³; a cég levelezése, amelyből az értékesítés megállapítható; vagy az ügy lebonyolításában résztvevő bank garanciája stb.

5. Az adómentes termékértékesítés megvalósulhat az áfa törvény 89. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően is. Figyelemmel arra, hogy - az áfa törvény 89. § (4) bekezdésében hivatkozott - az áfa törvény 12. § (1) bekezdése szerinti vagyonomozgatás (saját vagyónáthelyezése) gyakorlati értelemben véve nem valódi értékesítés, hanem csak az adóalany két gazdasági jelenléte közötti termékmozgás, azonban jogi értelemben ezt az áfa törvény 12. § (1) bekezdése - a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelve 17. cikke (1) bekezdésre figyelemmel - termékértékesítésnek minősíti, így a szabad forgalomba bocsátás vámeljárással történő megállapítás során az importáló olyan értelmű nyilatkozata is elfogadható, hogy a terméket az áfa törvényben meghatározott határidőn belül másik tagállamba kiszállítja.

6. Az áfa törvény 95. §-ának (2) bekezdéséhez kapcsolódóan az adómentes termékimporthoz kapcsolódó vámjogi szabad forgalomba bocsátásra irányuló vámnyilatkozat 44. rovatában fel kell tüntetni a Magyarországon adófizetésre kötelezett adószámát, illetve a Közösség valamely más tagállamában adófizetésre kötelezett adószámát, illetve (amennyiben alkalmazásra kerül) az adómentesség tekintetében alkalmazott közvetett vámjogi képviselő adószámát az alábbi kódok megfelelő alkalmazásával:

Y040	A <u>behozatal szerinti tagállamban</u> a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv (héta-irányelv) 201. cikke értelmében adófizetésre kijelölt vagy akként elismert importőr részére kiadott héa-azonosítószám
Y041	A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv (héta-irányelv) 200. cikke értelmében a Közösségen belüli termékbeszerzést teljesítő és ennél fogva a <u>héta befizetésére kötelezett</u> megrendelő héa-azonosítószáma
Y042	A <u>behozatal szerinti tagállamban az adóügyi képviselő részére</u> kiadott héa-azonosítószám

7. Az árunyilatkozat 44. rovatában feltüntetett, másik tagállami gazdálkodóhoz tartozó adószám érvényességének ellenőrzését a vámhatóságok minden esetben elvégzik.

² A „szerződés” többféle módon megköthető, pl. az eladó és vevő által aláírt, külön okmányba foglaltan; ajánlat, rendelés adása után annak visszaigazolásával (ezek akár faxon, illetve elektronikus formában is történhetnek); ajánlat után az előleg, illetve a vételár megfizetésével.

³ A „Pro forma” számla általában ajánlatot testesít meg, ezért az értékesítés valószínűsítésére csak akkor fogadható el, ha az a vevő által elfogadásra került (ez alól kivétel a „kötelezettség nélküli” pro forma számla, amely nem tekinthető kötelező ajánlatnak, így az elfogadása sem hoz létre szerződést).

8. Amennyiben az elvégzett ellenőrzést követően megállapítható, hogy a másik tagállami gazdálkodóhoz tartozó közösségi adószám nem érvényes, az adómentesség nem érvényesül, így a vámhatóság kérelemtől eltérően, a döntést indokolva rendelkezik az áfa megfizetése iránt.

3. Importált terméknek a szabad forgalomba bocsátásról szóló határozat közlésének napját követő 30 napon belül belföldről másik tagállamba történő igazolt elfuvarozása, eljuttatása

9. Az áfa törvény 95. §-ának (1) bekezdése alapján adómentességgel szabad forgalomba bocsátott terméket 30 napon belül belföldről másik tagállamba igazoltan el kell juttatni, vagy postai forgalomban belföldön küldeményként fel kell adni (a 30 napos határidő megtartottnak tekintendő akkor, ha a termék másik tagállamba történő tényleges eljuttatására a szabad forgalomba bocsátás követő 30. nap után kerül sor, azonban azt legkésőbb a 30. napon másik tagállami desztinációval útnak indították).

10. Ezt a határidőt a szabad forgalomba bocsátás vámeljárást végző vám szerv az áfa törvény 95. § (3) bekezdés alapján indokolt esetben, külön írásbeli kérelemre legfeljebb egy alkalommal 30 nappal meghosszabbíthatja. A határidő meghosszabbítását a szabad forgalomba bocsátást végző vám szerv feltételhez kötheti, különösen a szabad forgalomba bocsátott termék ismételt bemutatásához. Ez a bemutatás más vám szervnél is történhet, de a vámeljárást követő 30 napon belül igazoltan meg kell történnie úgy, hogy a szabad forgalomba bocsátott és a bemutatott termék azonossága kétséget kizáróan megállapítható legyen.

4. Adóbiztosíték

11. Az adóbiztosíték az importált termékre vonatkozó adómértékkel kiszámított általános forgalmi adó összege, amit az adómentes termékimport jogcímen szabad forgalomba bocsátás vámeljárás során biztosítani kell (áfa törvény 259. § 1. pont).

12. Adóbiztosíték a vámtörvény 45. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel, az alábbi módon nyújtható:

- a) készpénz letétbe helyezésével,
- b) kezességvállalással,
- c) hitelintézet által vállalt bankgaranciával,
- d) banki fedezetigazolással, és
- e) biztosítási szerződés alapján kiállított kötelezvényvel.

13. Az adóbiztosítékot az importálónak vagy közvetett vámjogi képviselőjének kell nyújtania.

14. Ha az importáló képviseletére pénzügyi képviselőt bíz meg, az adóbiztosítékot az importáló helyett a termékre a pénzügyi képviselő is nyújthatja saját nevében (áfa törvény 95. § (4) bekezdés).

15. Az adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljárás alkalmával az adóbiztosíték nyújtására kötelezett gazdálkodó (importőr, annak közvetett vámjogi képviselője vagy pénzügyi képviselője) akkor is köteles adóbiztosítékot nyújtani, amennyiben rendelkezik az áfa törvény 156. §-a szerinti önadózásra jogosító engedéllyel.

5. Adóbiztosíték nyújtása alóli mentesség

16. Mentesül az adóbiztosíték nyújtása alól az adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljárás során az a saját nevében eljáró adóalany, aki a vámtörvény 48. § (2) bekezdésében előírt feltételeknek eleget tesz, és erről az illetékes vámszerv által kiállított érvényes igazolással rendelkezik. Szintén mentesül az adóbiztosíték nyújtása alól a vámtörvény 48. § (9) bekezdése szerint az a gazdálkodó, aki a Vhr 14a. cikke (1) bekezdés a) vagy c) pontja szerinti engedélyezett gazdálkodói tanúsítvánnyal rendelkezik. Mentesül továbbá az adóbiztosíték nyújtása alól az adóügyi képviselő (pénzügyi képviselő) is, amennyiben rendelkezik a vámtörvény 48. (2) bekezdésben megfogalmazott érvényes engedéllyel.

17. Az általános forgalmi adó összegének ötven százalékát kell biztosítania a vámigazgatási eljárásban annak a saját nevében eljáró adóalanynak, akire folyamatos működés mellett csak a tárgyévet megelőző naptári évre teljesül a vámtörvény 48. § (2) bekezdésében előírt feltétel, és erről az illetékes vámszerv által kiállított érvényes igazolással rendelkezik. Mentesül továbbá az adóbiztosíték nyújtása alól az adóügyi képviselő (pénzügyi képviselő) is, akire folyamatos működés mellett csak a tárgyévet megelőző naptári évre teljesül a vámtörvény 48. § (2) bekezdésében megfogalmazott feltétel, továbbá erről az illetékes vámszerv által kiállított érvényes engedéllyel rendelkezik.

18. A saját nevében eljáró adóalany kifejezés alatt az importálót vagy közvetett vámjogi képviselőjét kell érteni. Amennyiben tehát az importáló nem rendelkezik az áfa biztosítása alóli mentesség tekintetében az illetékes vámszerv által kiállított érvényes igazolással, vagy a Vhr 14a. cikke (1) bekezdés a) vagy c) pontja szerinti engedélyezett gazdálkodói tanúsítvánnyal, azonban közvetett vámjogi képviselője igen, abban az esetben az adóbiztosíték nyújtása alóli mentesség az adott vámeljárás során alkalmazható. Ezen rendelkezés - amennyiben pénzügyi képviselet kerül alkalmazásra – a pénzügyi képviselőre is érvényes.

6. Termék használata

19. Az általános forgalmi adó alóli mentesség mellett szabad forgalomba bocsátott termékek belföldön rendeltetésszerűen nem használhatók, egyéb módon nem hasznosíthatók (áfa törvény 95. § (1) bekezdés d) pont). A termék használatának, hasznosításának tilalma azt jelenti, hogy a termékkel kapcsolatban belföldön csupán olyan szolgáltatás nyújtható, amely a termék jellegét nem változtatja meg, illetve amely nem minősül gazdasági értelemben vett használatnak, hasznosításnak. Nem minősül például a termék gazdasági értelemben vett használatának, hasznosításának, valamint nem jelenti a termék jellegének megváltoztatását a termék fuvarozása, raktározása, csomagolása. Ezen túl nem minősül a termék gazdasági értelemben vett használatának, hasznosításának, valamint nem jelenti a termék jellegének megváltoztatását az sem, ha azon állagmegóvást, valamint kárelhárítást végeznek.

7. Termék bemutatása

20. Az áfa törvény külön kiemeli, hogy az adó alóli mentesség mellett a szabad forgalomba bocsátás csak akkor végezhető el, ha a vámhatóság felhívására a terméket bemutatják (áfa törvény 95. § (1) bekezdés e) pont). A bemutatási kötelezettség

vonatkozik egyrészt a szabad forgalomba bocsátás vámeljárás (áru átengedése) során alkalmazott áruvizsgálatra, másrészt a másik tagállamba való átszállításra adott határidő meghosszabbításánál alkalmazott áruvizsgálatra.

8. Az eljárásnál közreműködők

21. Az áfa törvény 95. §-ának (1) bekezdése szerinti adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljárást a termék importálója, illetve vámjogi képviselője (közvetlen vagy közvetett) kezdeményezheti. A vámeljárás lefolytatásánál a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet (továbbiakban: Vámkódex), valamint a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 2454/93/EGK bizottsági rendelet rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

22. Fő szabály szerint az importálónak be kell jelentkeznie Magyarországon adóalanyként. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban: Art.) 20/B. § értelmében, abban az esetben mentesül ezen bejelentkezési kötelezettség alól, ha közvetett vámjogi képviselőt vesz igénybe és belföldön más adóköteles tevékenységet nem folytat.

23. Amennyiben az importáló Magyarországon adóalanyként bejelentkezett, abban az esetben közvetlen vámjogi képviselőt is igénybe vehet.

24. A szabad forgalomba bocsátás vámeljárást követően, az áfa megfizetése alóli végleges mentesítésre vonatkozóan a termék importálója, vagy érvényes, kifejezetten az áfa törvény 96. §-a szerinti megbízás alapján közvetett vámjogi képviselője, illetve megbízás alapján az importáló pénzügyi képviselője is eljárhat.

25. A pénzügyi képviselő az Art. 9. §-ában meghatározott feltételeknek felel meg.

26. A Vámkódex 5. cikke szerinti közvetlen vagy közvetett vámjogi képviselő, illetve az Art. szerinti pénzügyi képviselő egy vámeljáráson belül különböző is lehet. Fontos azonban kiemelni, hogy a vámeljárás során közreműködő vámjogi képviselő képviseleti jogosultságát tovább nem delegálhatja, azaz a vámjogi képviselő további vámjogi képvisellete nem lehetséges.

9. Közvetett vámjogi képviseletre vonatkozó szabályok

27. Közvetett vámjogi képviselő közreműködése esetén - az importáló írásos meghatalmazása alapján - a közvetett vámjogi képviselő az áfa törvény 95. § szerinti adómentesség érvényesítése érdekében az adóigazgatási eljárás során is eljárhat.

28. A közvetett vámjogi képviseletre vonatkozó meghatalmazás mellett szükséges az adómentesség érvényesítésére vonatkozó írásos meghatalmazás benyújtása is, melyet a szabad forgalomba bocsátás vámeljárással irányuló vámáru-nyilatkozattal együtt kell bemutatni. Elektronikus úton benyújtott vámáru-nyilatkozat esetén a vonatkozó meghatalmazással a beküldő nyilatkozattevőnek a beküldés időpontjában rendelkeznie kell, a vámhatóság részére felhívás esetén köteles bemutatni, és az elévülési ideig köteles megőrizni.

29. Az adómentesség érvényesítésére vonatkozó írásos meghatalmazás abban az esetben tekinthető érvényesnek, amennyiben az alábbi feltételek teljesülnek:

- a) az importáló belföldön nyilvántartásba nem vett és arra nem is kötelezett vagy olyan adóalany, aki kizárólag az áfa törvény 95. § (1) bekezdésének a) pontjában említett eset miatt lenne belföldön nyilvántartásba vételre kötelezett; és
- b) a közvetett vámjogi képviselő belföldön nyilvántartásba vett, közösségi adószámmal rendelkező adóalany, akinek nincs olyan, az áfa törvényben szabályozott jogállása, amely alapján tőle adó fizetése ne lenne követelhető (azaz nem alanyi adómentes áfa-alany, illetve nem eva-alany).

30. Amennyiben az adómentesség érvényesítése tekintetében közvetett vámjogi képviselő jár el, és a fenti feltételek teljesülnek, abban az esetben a 1-2. pontokban szereplő feltételeket saját nevében a közvetett vámjogi képviselő teljesíti.

31. Közvetett vámjogi képviselő saját nevében, az importáló érdekében úgy is eljárhat, hogy az importáló Magyarországon bejegyzett, magyar adószámmal rendelkező gazdálkodó. Ezen esetben azonban az áfa törvény 95. § szerinti adómentesség érvényesítéséhez szükséges feltételeket az importálónak kell teljesítenie.

10. Az áfa összegének megállapítása és felfüggesztése

32. Az adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljárás során az általános forgalmi adó összegét meg kell állapítani és felfüggeszteni (áfa törvény 95. § (5) bekezdése). Ennek érdekében meg kell állapítani az importtermék áfa mértékét, amelyet a vámáru-nyilatkozaton fel kell tüntetni.

33. Az áfa törvény 156. §-a szerinti, önadózásra jogosító engedéllyel rendelkező adóalany esetében - tekintettel arra, hogy az áfa törvény 156. § (1) bekezdése kifejezetten csak a 155. § (1) bekezdésére hivatkozik, az áfa törvény 155. § (2) bekezdésére nem - az áfa törvény 95-96. §-aiban szabályozott termékimport esetén nincsen lehetőség önadózásra, így részükre a szabad forgalomba bocsátás vámeljárás során az általános forgalmi adó összegét szintén meg kell állapítani és fel kell függeszteni.

34. A szabad forgalomba bocsátás vámeljárás az áruk kiadásával lezárul. Ezt követően az áfa törvény rendelkezéseiben foglalt feltételek ellenőrzése a vámtörvény 1. § (3) bekezdésének 2. pontjára figyelemmel vámigazgatási eljárás keretében valósul meg.

11. Azon esetek, amelyekben a vámeljárás során nem érvényesül az adómentesség

35. Az áfa törvény 95. § (6) bekezdése alapján az adómentesség nem érvényesül, és a vámhatóság a szabad forgalomba bocsátás vámeljárás alkalmával a megállapított adó megfizetéséről is rendelkezik, ha már a termék vámjogi szabad forgalomba bocsátásakor

- a) az importáló, közvetett vámjogi képviselője vagy pénzügyi képviselője a termékre a vámtörvény rendelkezéseinek megfelelően nem nyújt adóbiztosítékot, vagy
- b) a terméket belföldön rendeltetésszerűen használják, egyéb módon hasznosítják; vagy
- c) a terméket a vámhatóság felhívására nem mutatják be, vagy

- d) a termék vámjogi szabad forgalomba bocsátására irányuló árunyilatkozat megtétele során az importáló nem adja meg a közösségi adószámát, megfelelő okirat bemutatásával nem valószínűsíti az áfa törvény 95. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel teljesülését úgy, hogy abból kitűnik a Közösség valamely más tagállamában adófizetésre köteleztként nyilvántartásba vett beszerző neve, címe és az az adószáma, amely alatt e beszerzése után adót kell fizetnie e tagállam joga szerint.
36. Szintén nem alkalmazható az adómentesség az áfa törvény 90. §-a alapján akkor, ha
- az értékesítő adóalany alanyi adómentességben részesül, vagy
 - beszerző adóalany, aki (amely) ilyen minőségében nem belföldön, hanem a Közösség más tagállamában jár el, vagy szintén a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett egyébként adófizetésre kötelezett, nem adóalany jogi személynek e beszerzésük után az utóbb említett tagállam joga szerint, amely tartalmában megfelel a Héa-irányelv 3. cikke (1) bekezdésének, nem kell adót fizetniük, vagy
 - a jövedéki terméknek az áfa törvény 89. § (3) bekezdésében meghatározott értékesítése kapcsán a termék értékesítője alanyi adómentességben részesül,
 - az áfa törvény 8. számú mellékletének I-III. részeiben meghatározott műalkotás, gyűjteménydarab és régiség, valamint használt ingóság értékesítésére az áfa törvény rendelkezéseit az áfa törvény XVI. fejezetében meghatározott eltérésekkel alkalmazzák.

II. Fejezet

Az áfa megfizetés felfüggesztésének megszűnése az adómentes termékimportra meghatározott feltételek maradéktalan teljesítésével

12. Az áruk belföldről történő elfuvarozása, illetve küldeményként történő feladása

37. Az áfa megfizetésének felfüggesztése megszűnik, ha az adómentes termékimportra meghatározott feltételek maradéktalan teljesítésével az adómentesség érvényesül.

38. Az útmutató 1-2. pontjaiban foglalt feltételek teljesítésén túl az importálónak, pénzügyi képviselőjének vagy a közvetett vámjogi képviselőnek a termék másik tagállamba történő elfuvarozására vagy postai forgalomban a belföldön küldeménykénti feladásra meghatározott határidő lejártát követő 15 napon belül **okirat bemutatásával igazolnia** kell, hogy a termék belföldről másik tagállamba határidőben elszállításra került, vagy postai forgalomban belföldről küldeményként feladásra került.

39. A termék másik tagállamba történő elfuvarozásának, eljuttatásának, illetve postai forgalomban küldeményként történő feladásának ténye igazolható

- eredeti fuvarokmánnyal, vagy
- minden olyan okmánnyal, amely hitelt érdemlően igazolja, hogy az importtermék kiszállítása, illetve postai forgalomban belföldről küldeményként történő feladása másik tagállam területére megtörtént, különösen:
 - fuvarlevél átvételt igazoló eredeti példányával;

- bb) az eladótól és vevőtől független szállító cég által kibocsátott rakományjegyzék, rakjegyzék, rakodási lista, szállítólevél átvételt igazoló eredeti példányával;
- bc) a fuvarlevél másolatának bemutatása mellett a vevő eredeti nyilatkozatával a szállítmány átvételéről;
- bd) a fuvarlevél másolatának bemutatása mellett az eredeti szállítmányozói nyilatkozattal az áru tagállamba történő leszállításáról.

40. Az árukat a vámeljáráskor bejelentett gazdálkodó részére kell leszállítani.

41. Amennyiben más helyre vagy másik gazdálkodó részére történik a leszállítás, úgy az ügyfélnek tisztáznia kell a vámhatóság felé a változás tényét.

42. Amennyiben a Közösségen belüli termékértékesítést teljesítő vagy a Közösségen belüli termékbeszerzést végző saját maga szállítja az árut és fuvarlevél kiállítására nem kötelezett, úgy a kiállított rakományjegyzék (rakjegyzék stb.) mellett a kiszállítás igazolásául annak megtörténtét igazoló egyéb okmányt is be kell mutatnia (pl. menetlevél, útnyilvántartás stb.).

43. Figyelemmel az Art. 22/E. §-ra, a szabad forgalomba bocsátást követően végzett, másik tagállamba történő fuvarozást (amennyiben azt jogszabály előírja) az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző rendszerbe (továbbiakban: EKAER) be kell jelenteni, melynek megtörténtét a vámhatóság ellenőrzi.

13. Az összesítő nyilatkozat, adóbevallás vagy a fizetendőadó-megállapítási kötelezettség teljesítését igazoló számla benyújtása

44. Az importálónak, közvetett vámjogi képviselőjének, vagy pénzügyi képviselőjének az adó megfizetése alóli végleges mentesülés érdekében – a 29. pontban foglalt feltétel mellett - eleget kell tennie az áfa törvény 95.§ (1) bekezdés a) pontjához fűződő

- a) az Art. szerinti összesítőnyilatkozat-tételi kötelezettségének, **vagy**
- b) bevallási kötelezettségének, ha az a) alpontban említett kötelezettség a termék elfuvarozására, illetve postai forgalomban küldeményként történő feladására vonatkozó határidő lejártát követő 15. naphoz képest később válik esedékessé.

45. Amennyiben a 44. pont a) és b) alpontjában említett kötelezettség a termék elfuvarozására, illetve postai forgalomban küldeményként történő feladására vonatkozó határidő lejártát követő 15. naphoz képest később válik esedékessé, abban az esetben az importálónak, pénzügyi képviselőjének vagy a közvetett vámjogi képviselőnek az ügylet teljesítését igazoló, az importőr vagy közvetett vámjogi képviselője által kiállított számla, számla hiányában a kötelezettség teljesítését igazoló egyéb okirat bemutatásával eleget kell tennie a **fizetendőadó-megállapítási kötelezettségének**.

46. Amennyiben a végleges mentesítés a 44. pont a), illetőleg b) pontja alapján történik, az eljáró vámszerv a tényállás teljes körű tisztázása érdekében megkövetelheti az importáló, a közvetett vámjogi képviselő, vagy a pénzügyi képviselő a könyvelésében a számviteli szabályok szerint összeállított, úgynevezett áfa analitikát vagy áfa listát, amely a nyilvántartásában szereplő számlák részletezését tartalmazza. Ezen analitikai kimutatás alapján ellenőrizhető, hogy az összesítő nyilatkozatban, vagy a bevallásban bevallott

összegbe beszámításra került-e a mentesíteni kért vámeljáráshoz kapcsolódó továbbértékesítési számla összege, figyelemmel arra, hogy a külföldi pénznemben kibocsátott számla forintra történő átszámítása milyen árfolyamon történt.

47. A 45. pontban meghatározott kötelezettség teljesítésének igazolása kizárólag akkor fogadható el, ha az összesítőnyilatkozat-tételi kötelezettség vagy a 44. pont b) alpontjában foglalt feltételek esetén a bevallási kötelezettség a termék elfuvarozására, illetve küldeményként történő feladására vonatkozó határidő lejártát követő 15. napon belül nem válik esedékessé.

Példa: A 42-es eljáráskóddal végzett szabad forgalomba bocsátásra 2010. március 9-én kerül sor. Az áruk kiszállítása 2010. március 12-én megtörténik, melyet az importőr 2010. március 16-án CMR-rel igazol, a CMR mellé az ügylet teljesítését igazoló számla csatolásra kerül. Figyelemmel azonban arra, hogy az összesítő-nyilatkozatot 2010. április 20-ig – azaz a termék elfuvarozására vonatkozó határidőt (2010. április 8.) követő 15 napon belül – kell az importálónak benyújtania, így az adó megfizetése alóli mentesítés a benyújtott számla alapján nem lehetséges. Az ügyfélnek jelen esetben az összesítő-nyilatkozat benyújtási kötelezettségének eleget kell tennie és ezt az eljáró vámszervnek ellenőriznie kell.

48. Abban az esetben, ha az eljáró vámszerv a benyújtott okiratokat igazolásként elfogadja, valamint annak esedékessége esetén az összesítő-nyilatkozat vagy az adóbevallás benyújtását az informatikai rendszerben ellenőrizte, az importálót – az áfa törvény 95.§ (8) bekezdésének figyelembe vételével - határozattal véglegesen mentesíti a megállapított adó megfizetése alól, és a nyújtott adóbiztosítékot az áfa törvény 95.§ (11) bekezdés a) pontja alapján a határozat meghozatalával egyidejűleg felszabadítja.

III. Fejezet

Az áfa megfizetés felfüggesztésének megszűnése az adómentes termékimportra meghatározott feltételek bármelyikének nem teljesítésével

14. A szabad forgalomba bocsátás vámeljárást követő azon esetek, melyekben az adómentesség nem érvényesül

49. Amennyiben a szabad forgalomba bocsátás vámeljárást során az áfa összege kiszabásra, majd felfüggesztésre került, azonban az eljáró vámszerv által megállapítást nyer, hogy az áfa törvény 95. § (1) és (9) bekezdésben meghatározott feltételek bármelyike nem teljesül, abban az esetben az adómentesség nem érvényesül.

50. Abban az esetben, ha az adómentesség feltételei nem teljesülnek és ezáltal az adómentesség nem érvényesül, a szabad forgalomba bocsátást végző vámszerv – az áfa törvény 95. § (10) bekezdésének figyelembe vételével - határozattal kötelezi az importálót a megállapított és felfüggesztett adó megfizetésére.

51. Amikor az import önadózási engedéllyel rendelkező adóalany az áfa törvény 95-96. §-ai szerinti adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljárása – a feltételek teljesülésének hiányában – utóbb mégis adókötelessé válik, akkor az áfa törvény 155. § (2) bekezdése alapján az áfát nem önadózással állapítja meg, hanem azt a vámhatóság kiszabja az áfa törvény 95. § (10) bekezdése alapján hozott határozatában.

52. Mivel az áfa törvény 95. § (10) bekezdése alapján a termék vámjogi szabad forgalomba bocsátásáról szóló határozat meghozatalának időpontja minősül esedékességnek, így az eljáró vámszerv - az Art. 165. § (1) bekezdésének figyelembe vételével - az általános forgalmi adó megfizetéséhez kapcsolódóan, az általános forgalmi adó megfizetése felfüggesztésének megszűnése napjától (a szabad forgalomba bocsátás napjától számított 46. vagy 76. naptól), vagy az importőr azon jelzésének napjától, amikor a vámhatóságot értesítette arról, hogy a szabad forgalomba bocsátott árukat másik tagállamba nem kívánja eljuttatni, a vámjogi szabad forgalomba bocsátásról szóló határozat meghozatalának napjáig visszamenőleg, késedelmi pótlék kiszabása felől is intézkedik.

53. Amennyiben az általános forgalmi adó megfizetésre kerül, úgy az adóbiztosíték felszabadításra kerül. Amennyiben az általános forgalmi adó megfizetésére nem kerül sor, úgy az eljáró vámszerv az adóbiztosítékból érvényesíti az adó összegét.

15. A közvetett vámjogi képviselő kötelezettsége az adó megfizetése kapcsán

54. Azokban az esetekben, amikor az adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vámeljárással összefüggésben az importáló helyett – az áfa törvény 95. § szerinti adómentesség érvényesítése érdekében - annak közvetett vámjogi képviselője jár el, az áfa törvény 145. § (2) bekezdése alkalmazandó, miszerint az általános forgalmi adót a közvetett vámjogi képviselő fizeti.

55. Fentiek alapján az útmutató 29. és 30. pontjaiban foglalt esetekben az eljáró vámszerv az adó megfizetése felfüggesztésének megszüntetését követően dönt az adó megfizetése alóli végleges mentesítésről, vagy a fizetési kötelezettség megállapításáról. Az erről szóló határozatot az eljáró vámszerv a közvetett képviselő részére hozza meg, melyet – tekintettel az áfa törvény 96.§ (4) bekezdésére – a képviselő útján az importálóval közöl.

16. Igazolási kérelem és az adó visszafizetése

56. Az igazolási kérelem tekintetében szabályokat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 66. §-a tartalmaz. Hivatkozott szakasz (1) bekezdése szerint, aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő.

57. Amennyiben az igazolási kérelemben foglaltakat az eljáró vámszerv elfogadja, úgy a kiszabott és bevételezett áfa, illetve késedelmi pótlék összegét az Art. rendelkezéseinek megfelelően 30 napon belül visszafizeti.

58. Amennyiben az adómentes termékimport kapcsán az áruk belföldről történő elfuvarozására vagy postai forgalomban belföldön küldeménykénti feladása az áfa törvény 95. § (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül nem kerül sor, azonban a terméket később mégis a Közösség másik tagállamába értékesítik az áfa törvény 89. §-a szerinti adó alóli mentesség keretében, akkor ez a termékértékesítés már nem tekinthető adómentes termékimportot megalapozó értékesítésnek, ezért az áfát, illetve a késedelmi kamatot az áfa törvény 95. §-ára hivatkozással az eljáró vámszerv nem fizeti vissza, igazolási kérelemnek nincs helye.

Példa: az adómentes termékimporthoz kapcsolódó szabad forgalomba bocsátás vám eljárás lefolytatására, illetve az erről szóló vámhatósági határozat közlésére 2012. január 1-jén került sor, ennek megfelelően az árukat belföldről 2012. január 31-ig kellett elfuvarozni vagy belföldön ezen határidőn belül kellett küldeményként feladni. Az áruk belföldről történő elfuvarozása azonban 2012. január 31-ig nem történt meg, és a határidő meghosszabbítására sem kerül sor. Ebben az esetben az eljáró vám szerv az adó felfüggesztésének megszüntetése mellett az adó megfizetéséről döntött. Fentieket követően az áruk 2012. március 5-én mégis másik tagállamba eljuttatásra kerültek Közösségen belüli termékértékesítés keretében. Ebben az esetben igazolási kérelmet a vámhatóság nem fogad el, a beszedett áfa összegét, illetve a késedelmi kamatot nem fizeti vissza.

IV. Fejezet

Egyszerűsített vám eljárás

17. Az egyszerűsített eljárás általános szabályai

59. A Vámkódex 76. cikke szerinti egyszerűsített eljárásnál az áfa törvény 95. §-ának (1) bekezdése szerinti adó alóli mentesség a szabad forgalomba bocsátás során csak akkor alkalmazható, ha ezt az egyszerűsített szabad forgalomba bocsátásra kiadott engedély kifejezetten tartalmazza, illetve hiányos vám-árnyilatkozat benyújtása esetén a vámhatóság ezt külön engedély nélkül elfogadja.

60. A hiányos vám-árnyilatkozat egyszerűsítésre irányuló kérelmet az eljáró vám szerv csak akkor fogadhatja el, ha az importőr az áfa törvény 95. §-ában meghatározott feltételeket teljesíti.

61. Egyszerűsített nyilatkozat tételi és helyi vámkezelési eljárás egyszerűsítésekre vonatkozó engedélyben az alábbiakat kell az áfa törvény 95-96. §-a szerinti adó alóli mentesség kapcsán kifejezetten szabályozni:

- a) az importált termék adómentes értékesítésének feltételei fennállásának valószínűsítési idejét;
- b) a termék másik tagállamba történő - az áfa törvény 95. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel - kiszállításának, valamint igazolásának feltételeit;
- c) az adóbiztosíték nyújtásának kötelezettségét, biztosítéknyújtás alóli mentesség esetén ennek részleteit;
- d) a kiegészítő vámáru-nyilatkozat 44. rovatában az importáló tagállamban adófizetésre kötelezett közösségi adószámának, illetve a Közösség valamely más tagállamában adófizetésre kötelezett közösségi adószámának, illetve (amennyiben alkalmazásra kerül) az adómentesség tekintetében alkalmazott közvetett képviselő közösségi adószámának a megfelelő kódok alkalmazásával történő feltüntetésére kötelezést.

18. Az adóbiztosíték kezelése az egyszerűsített vám eljárások során

62. Az egyszerűsített vám eljáráshoz nyújtott biztosíték az áfa összegét is magában foglalja. Amennyiben adóbiztosíték nyújtásának kötelezettsége fennáll, úgy az adóbiztosíték összege a kiegészítő vámáru-nyilatkozat benyújtásának időpontjában lekötésre kerül, és akkor kerül felszabadításra, ha a szabad forgalomba bocsátott áruk

tekintetében a vámhatóság az áfa megfizetése alóli végleges mentesség megadásáról rendelkezett.

63. Amennyiben a kiegészítő vámáru-nyilatkozat benyújtásának időpontjában a szabad forgalomba bocsátott áruk tekintetében a vámhatóság az áfa megfizetése alóli végleges mentesség megadásáról rendelkezett, abban az esetben az adóbiztosíték lekötésére nem kerül sor, azonban az adóbiztosíték meglétét a vámhatóság ebben az esetben is ellenőrzi.

V. Fejezet

A jövedéki adó felfüggesztésével, másik tagállami rendeltetéssel vámjogi szabad forgalomba bocsátott jövedéki termékek vámeljárási alá vonásának különös szabályai

64. A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.), valamint a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 8/2004. (III. 10.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) vonatkozó rendelkezése szerint a jövedéki termék importálásával keletkező adókötelezettség esetén a jövedéki adófizetési kötelezettség felfüggesztésre kerül, ha az importálás helye adóraktár, illetve adómentes felhasználó üzeme, raktára, valamint ha a jövedéki terméket az importálás helyéről közvetlenül adóraktárba vagy adómentes felhasználóhoz, vagy felhasználói engedélyeshez szállítják.

65. A jövedéki termék importálásával keletkező, fentiek szerint felfüggesztett jövedéki adó mellett felfüggesztésre kerül az általános forgalmi adó összege is abban az esetben, ha az importálást követően másik tagállam adóraktárába történik a betárolás, és a vonatkozó vámáru-nyilatkozatot az eljáró vámszerv - az áfa törvény 95-96. §-ában foglaltak figyelembe vételével - elfogadja.

66. Az áfa összegének felfüggesztése tekintetében jelen útmutatóban foglaltak értelemszerűen alkalmazandók azzal, hogy a felfüggesztett jövedéki adó az áfa alapjába nem számít bele, így adóbiztosítékot kizárólag a termékre eső áfa tekintetében kell nyújtani az áfa törvény 95. § (1) bekezdés c) pontja szerint.

67. Az importált termékek jövedéki adófelfüggesztéssel történő, másik tagállami rendeltetéssel elvégzett vámjogi szabad forgalomba bocsátását csak a Közösségben letelepedett, a Jöt. 7. § 17. pontja szerinti bejegyzett feladói engedéllyel rendelkező személyek kérhetik.

68. A bejegyzett feladó jogosult adófelfüggesztési eljárásban az importálás helyéről a jövedéki terméket tagállami adóraktárba, másik tagállam bejegyzett kereskedőjének, Jöt. 18. § (1) bekezdés a) pont ab) és ac) alpontjaiban foglalt mentesített szervezet részére feladni, valamint harmadik országba más tagállam(ok)on keresztül kiszállítani.

69. A jövedéki termékek jövedéki adófelfüggesztéssel és áfa felfüggesztéssel történő szabad forgalomba bocsátása esetén a vámáru-nyilatkozatot benyújtónak - a vámáru-nyilatkozat mellékleteként - rögzítenie kell a vámkezeléshez kapcsolódó, a Jöt. 7. § 7/A. pontja szerinti e-TKO okmány(ok) okmánykódját, valamint az(ok) LRN azonosítóját.

70. A vonatkozó szabad forgalomba bocsátás vámeljárási alkalmával a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vámáru-nyilatkozaton melléklet adatként feltüntetésre kell, hogy kerüljön a bejegyzett feladó engedély kódja és száma.

71. Amennyiben a jövedéki termék átvételét a vámhatóság elektronikus úton igazolja, vagy a manuális lezárásról elektronikus tájékoztatást küld, akkor az áfa törvény 95. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, a termék belföldről történő elfuvarozásának, illetve postai forgalomban belföldön küldeményként történő feladása kapcsán további igazolások benyújtására nincs szükség.

72. Amennyiben azonban a jövedéki termék átvételét a vámhatóság elektronikus úton a vámjogi szabad forgalomba bocsátás időpontjától számított 30 napon belül nem igazolja, abban az esetben a belföldről történő elfuvarozás vagy postai forgalomban belföldön küldeményként történő feladása tényének igazolását az útmutató 36-37. pontjainak, illetve a Jöt. 21. § (9) – (10) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével a szabad forgalomba bocsátás vámeljárást végző vámszervhez be kell nyújtani.

73. Amennyiben a belföldről történő elfuvarozás vagy postai forgalomban belföldön küldeményként történő feladása tényének vámhatóság általi igazolása megtörténik, azonban a betárolás elektronikus átvételi elismervényen történő visszaigazolása a vámjogi szabad forgalomba bocsátás időpontjától számított 30 napon belül üzemszünet miatt nem történik meg, abban az esetben az áfa megfizetése alóli végleges mentesítés jelen útmutatóban foglaltak alapján kerül elvégzésre.

74. Ha az EMCS-ben a betárolás elektronikus átvételi elismervényen történő visszaigazolása a vámjogi szabad forgalomba bocsátás időpontjától számított 30 napon belül nem történik meg, és üzemszünet nem került elrendelésre, a 31. napon beáll az áfa és a jövedéki adófizetési kötelezettség, továbbá a szóban forgó jövedéki termékek vámjogi szabad forgalomba bocsátását követően adóraktárba, adómentes felhasználó, felhasználói engedélyes üzemébe indított jövedéki termék mennyiségénél igazolatlanul kevesebb került betárolásra, annak megállapításakor beáll az adófizetési kötelezettség.

VI. Fejezet

Záró rendelkezések

75. Jelen útmutató a kiadmányozás napjától érvényes.

76. Jelen útmutató érvényességének napján egyidejűleg a szabad forgalomba bocsátás vámeljáráskor a 2007. évi CXXVII. törvény 95. és 96. §-aiban szabályozott adómentesség alkalmazásáról szóló, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott 3009/2013. számú útmutató érvényét veszti.

Budapest, 2015. június 25.

dr. Vida Ildikó
a Nemzeti Adó-és Vámhivatal
elnöke